

Božinović o najavljenom prosvjedu Torcide: To je njihovo demokratsko pravo

Imigranti u Hrvatskoj – adaptacija ili integracija (/kategorija/imigranti-u-hrvatskoj-adaptacija-ili-integracija/277/)

Tri lica hrvatskog tržišta rada: Kako HGK, HOK i UGP vide strane radnike i budućnost gospodarstva

Goran Gazdek 01.09.2025.

(/ieNews/slike/n_40864.jpg)

Hrvatska je u posljednjih nekoliko godina postala jedno od europskih tržišta koje najbrže raste po udjelu stranih radnika. Demografski pad, odlazak mladih i strukturni manjak radne snage primorali su poslodavce u gotovo svim sektorima — od turizma i graditeljstva do logistike i industrije — da se okrenu radnicima iz trećih zemalja. No, poslodavačke organizacije o tom fenomenu govore iz različitih perspektiva: Hrvatska gospodarska komora naglašava potrebu za stabilnošću i dugoročnim planiranjem, Hrvatska obrtnička komora upozorava na birokratske prepreke koje najteže pogađaju male, dok Udruga Glas poduzetnika jasno tvrdi da bi bez stranih radnika hrvatski BDP osjetno pao.

U nastavku donosimo tri poglavlja — tri pogleda na isti izazov — koji zajedno otkrivaju koliko je uvoz radne snage postao ključna točka hrvatske ekonomske stvarnosti, ali i koliko posla još čeka zakonodavce, administraciju i same poslodavce.

HGK: Strani radnici postaju ključni stup hrvatskog gospodarstva

Hrvatsko tržište rada ulazi u fazu u kojoj bez radnika iz trećih zemalja više nije moguće održati ni sezonski ni cjelogodišnji gospodarski ritam. Hrvatska gospodarska komora (HGK), koja već godinama prati potrebe poslodavaca u gotovo svim sektorima, upozorava da je uvoz radne snage postao strukturna potreba, a ne privremeno rješenje.

Prema podacima i istraživanjima HGK-a, gotovo trećina hrvatskih tvrtki već zapošljava strane radnike, što jasno pokazuje akutni nedostatak domaće radne snage. Najveće potrebe bilježe turizam, građevina, logistika i prerađivačka industrija — djelatnosti koje su i prije pandemije upozoravale da domaća kadrovska baza slabi iz godine u godinu.

"Očekuje se da će potreba za stranom radnom snagom i dalje rasti, posebno u sektorima graditeljstva, turizma i trgovine. Izuzetno je važan adekvatan zakonski okvir koji će osigurati dostupnost radne snage kako bi se podržao gospodarski rast. Posebni fokus u predstojećem razdoblju bit će usmjeren na izradu pravilnika koji će urediti uvjete smještaja za strane radnike", poručio je, između ostalog, Igor Pokaz, potpredsjednik HGK za trgovinu i internacionalizaciju.

Igor Pokaz/Foto HGK

HGK ističe da je ključni uzrok ovisnosti o uvozu radnika kombinacija dugogodišnjeg demografskog pada, emigracije mladih i sve manjeg interesa domaćih radnika za pojedine struke. Tržište rada više ne funkcionira u okvirima starog modela. Hrvatska jednostavno nema dovoljno ljudi za obavljanje svih poslova koje gospodarstvo danas traži", smatraju u Hrvatskoj gospodarskoj komori.

Novi Zakon o strancima iz 2021. godine, koji je ukinuo kvote i uveo model testiranja tržišta rada, HGK je pozdravio kao nužan iskorak prema modernijem sustavu zapošljavanja. No, poslodavci i dalje prijavljuju administrativne gužve i kašnjenja u izdavanju dozvola, osobito u razdobljima povećane potražnje. „Poslodavci nemaju problem planirati zapošljavanje stranih radnika. Problem nastaje kad planovi zapnu u administraciji“, poručuje jedan zagrebački poduzetnik iz sektora logistike, koji godišnje zapošljava desetke radnika iz Nepala i Filipina.

Iako strani radnici postaju svakodnevica u mnogim tvrtkama, pojavljuju se novi izazovi — od jezičnih barijera do prilagodbe radnom okruženju i razumijevanja prava i obveza. Veći sustavi sve češće razvijaju interne orijentacijske programe, dok manji poslodavci upozoravaju da im takvi zahtjevi značajno povećavaju troškove.

HGK naglašava da Hrvatska mora istodobno jačati obrazovni sustav, poticati veći interes mladih za deficitarne struke i pojednostavljivati administrativne procese za poslodavce. Strani radnici, poručuju iz Komore, nisu privremena mjera nego temelj održivosti gospodarstva u godinama koje dolaze. „Ako želimo stabilan rast, moramo prihvatiti činjenicu da bez stranih radnika više ne možemo. Pitanje je jedino hoćemo li taj proces kontrolirati, ili ćemo ga stalno sustizati“.

Na seminaru koji je HGK nedavno organizirao je istaknuto da isto tako kako poslodavci biraju stranog radnika, tako strani radnik bira poslodavaca i državu u koju odlazi. Hrvatskoj su konkurencija razvijenije zemlje EU kao što su Austrija ili Njemačka, u koje odlaze i radnici iz Hrvatske. To je dodatan razlog za razvoj cjelovitog sustava integracije stranih radnika s ciljem njihova dužeg zadržavanja, ali i razvoj sustava poticaja za zadržavanje hrvatskih radnika, kao i modela za povratak hrvatskih iseljenika.

U HGK je osnovan i Odjel za tržište rada kojem će zadaća biti detaljnije analizirati sve aspekte tržišta rada pa tako i zapošljavanje stranaca

HOK: Strani radnici su nužni, ali administracija i dalje koči poslodavce

Dok Hrvatska bilježi rekordne brojke uvoza radne snage iz trećih zemalja, Hrvatska obrtnička komora (HOK) sve glasnije upozorava da mali poslodavci — za razliku od velikih sustava — najteže podnose spor i složen proces zapošljavanja stranih radnika. Obrtnici, kažu, više nemaju luksuz birati: bez radne snage izvana mnoge bi djelatnosti, osobito ugostiteljstvo, građevina i razne uslužne profesije, jednostavno stale.

U posljednjih godinu dana HOK je u nizu javnih istupa i stručnih skupova opisao što obrtnike najviše opterećuje: od sporog izdavanja dozvola do obveznog dokazivanja „aktivnog obavljanja djelatnosti“, pa sve do uvođenja omjera domaćih i stranih radnika koji dovodi u pitanje zapošljavanje u deficitarnim zanimanjima. Prema njihovim navodima, zakonski rokovi postoje samo na papiru — dok rješenja Ministarstva unutarnjih poslova ponekad stižu kad je sezona već pri kraju.

Predsjednik HOK-a **Dalibor Kratohvil** više je puta naglasio da strani radnik nije i ne može biti „jeftinija opcija“. Smještaj, uhodavanje i administracija čine ga skupljim od domaćeg radnika, a jedini razlog zašto ga obrtnici dovode jest — nužda. U praksi, kažu iz HOK-a, upravo mali poslodavci nemaju vrijeme ni kapacitete da se nose sa svim birokratskim zahtjevima koji prate zapošljavanje radnika iz trećih zemalja.

Dalibor Kratošvil/Foto HOK

Osim administracije, kao ključni izazov ističe se jezična barijera. Na Obrtničkom fokusu 2025. godine HOK je upozorio da radnici često dolaze bez ijedne riječi hrvatskog, što otežava sigurnost na radu i svakodnevnu komunikaciju. Zbog toga Komora podržava ideju uvođenja obveznog učenja jezika u okviru izmjena Zakona o strancima, kao i veću digitalizaciju postupka izdavanja dozvola.

Ipak, HOK ne zagovara samo restrikcije. Tijekom 2025. pokrenut je i webinar „Obrtnički aktualac – Zakon o strancima i njihova integracija u zajednicu“, prvi korak prema sustavnijoj edukaciji obrtnika o zapošljavanju stranih radnika i boljem razumijevanju integracijskih procesa. Time se vidi da obrtnički sektor, iako opterećen, sve više ulazi u raspravu ne samo o radnim dozvolama, nego i o međusobnoj komunikaciji i uključivanju radnika u lokalnu sredinu.

Strani radnici u Hrvatskoj više nisu iznimka nego pravilo, a prema HOK-u, ključ uspješnog modela leži u dvjema stvarima: uklanjanju administrativnih barijera i uvođenju jasnih, održivih standarda integracije. Sve ostalo, ističu obrtnici, samo produžuje agoniju tržišta rada koje već godinama vapi za radnicima.

UGP: Strani radnici drže hrvatsko gospodarstvo – bez njih bi BDP pao osam posto

Udruga Glas poduzetnika (UGP) snažno zagovara modernizaciju i pojednostavljenje sustava zapošljavanja stranih radnika, upozoravajući da hrvatsko gospodarstvo bez radne snage iz trećih zemalja više ne može funkcionirati. Prema njihovim procjenama, udio stranih radnika u ključnim sektorima već je toliko visok da bi njihov izostanak ozbiljno ugrozio nacionalnu ekonomiju.

Predsjednik UGP-a **Boris Podobnik** upozorava da se Hrvatska nalazi usred duboke demografske krize – s posljedicama koje se više ne mogu rješavati unutar postojećeg kadrovske bazena. „Prije 40 godina rađalo se 65 tisuća djece, a danas tek 31 tisuća. Imamo snažno starenje stanovništva i velik odlazak u inozemstvo, zbog čega su nam strani radnici prijeko potrebni“, ističe Podobnik.

Podobnik navodi da su strani radnici danas najzastupljeniji u turizmu i graditeljstvu, dvama sektorima koji zajedno čine oko četvrtinu hrvatskog BDP-a. Prema procjenama UGP-a, oko 40 posto svih radnika u graditeljstvu su stranci, dok u turizmu čine oko 30 posto radne snage.

Zbog takve strukture radnog tržišta, UGP upozorava da bi BDP Hrvatske pao za najmanje osam posto kada bi strani radnici preko noći nestali iz gospodarstva. „Oni su zaslužni što Hrvatska danas bilježi rast, a ne recesiju“, poručuje Podobnik.

Udruga naglašava da proces zapošljavanja stranaca i dalje nailazi na brojne prepreke koje kočje poslodavce. Najveći problem je sporost administracije – od inicijalnog zahtjeva do izdavanja dozvole, postupak često traje znatno dulje od zakonskih rokova. UGP predlaže da se čitav proces mora moći završiti u najkasnije 60 dana.

Poslodavci okupljeni u udruzi navode niz konkretnih zahtjeva: potpunu digitalizaciju postupka izdavanja dozvola, ukidanje potrebe za čestim fizičkim dolascima na šalter, revizija i ublažavanje tzv. „crnih lista“, uz brisanje poslodavaca koji su prvi put u prekršaju i ujednačavanje postupanja MUP-a u svim županijama, uz jedinstvenu listu prekršaja i standardizirane kriterije.

Boris Podobnik/Foto UGP

Prema UGP-u, aktualna pravila stvaraju nejednak tretman ovisno o tome u kojem se dijelu Hrvatske nalazi poslodavac. Udruga ukazuje i na problematične odredbe Zakona o strancima koje, kako kažu, nerazmjerno pogađaju male poduzetnike. Najsporniji je uvjet prema kojem poslodavac mora ostvarivati najmanje 10.000 eura prihoda mjesečno u posljednjih šest mjeseci kako bi mogao zaposliti stranog radnika.

UGP smatra da je taj kriterij postavljen previsoko i da ne odražava realne financijske mogućnosti tisuća mikro i malih tvrtki, posebno onih sezonskog ili projektno orijentiranog karaktera. Udruga podržava i ideju uvođenja sustavnih integracijskih programa koji bi uključivali edukaciju agencija, poslodavaca i lokalnih zajednica, uz napomenu da integracija mora ići paralelno s administrativnim rasterećenjem.

Za UGP, budućnost hrvatskog gospodarstva jasno ovisi o sposobnosti države da stvori učinkovit, digitaliziran i predvidljiv sustav zapošljavanja stranih radnika. Bez toga, upozoravaju, poslodavci će ostati bez ključne radne snage, a hrvatski gospodarski rast postat će sve neizvjesniji.

* Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.